

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Egzegeza ojców łacińskich
Prowadzący	ks. prof. dr hab. Leon Nieścior
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	teologia biblijna i patrystyczna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	STL_W01; STL_W02; STL_W03; STL_W09; STL_U02; STL_U03; STL_K01; STL_K04
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	5
Wymagania wstępne	Ogólna znajomość egzegezy biblijnej
Opis i cele przedmiotu Antropologia komunikacji i mediów	Przedmiot mieści się na pograniczu patrologii i biblistyki. Obejmuje istotę, sposoby, cechy, osiągnięcia i niedoskonałości egzegezy Ojców łacińskich Kościoła

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Egzegeza łacińska III w.: Tertulian (2), Cyprian z Kartaginy (2)	4
2. Egzegeza łacińska IV-V w.: Ambrozy z Mediolanu (4), Hieronim (6), Augustyn (8), Leon Wielki (2)	20
3. Egzegeza łacińska VI-VII w.: Kasjodor (2), Grzegorz Wielki (4)	6

Łącznie godzin:	30
-----------------	----

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wylącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Ma pogłębioną wiedzę o starożytnej egzegezie łacińskiej, tj. na temat charakterystycznych cech i sposobów, w której greccy Ojcowie Kościoła wyjaśniali Pismo Święte. Otrzymuje niezbędne instrumenty pozwalające mu rozwijać wiedzę nt. konkretnego komentatora czy konkretnego tekstu Pisma Św. (tematy 1-3)	egzamin ustny
STL_W02	zna zaawansowaną terminologię biblijną i teologiczną oraz jej korzenie grecko-łacińskie	Zna zaawansowaną terminologię dotyczącą tej egzegezy. Przykłady tej terminologii przyswaja wstępnie już na podstawie ogólnego planu i tematyki wykładów (tematy 1-3)	egzamin ustny
STL_W03	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą teorie i metody studiowanej specjalizacji teologicznej	Ma systematyczną i gruntowną wiedzę o głównych trendach i szkołach starożytnej egzegezy (tematy 1-3)	egzamin ustny
STL_W09	rozumie kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii, zarówno w aspekcie historycznym, jak i społecznym	Rozumie i zna metody uchwycenia roli starożytnej egzegezy łacińskiej dla egzegezy średniowiecznej (tematy 1-3)	praca z tekstem praca pisemna
STL_U02	posiada zaawansowane umiejętności badawcze w zakresie analizy tekstów biblijnych i teologicznych, umiejętność wykorzystania metod i narzędzi badawczych służących do ich właściwej interpretacji;	Potrafi dotrzeć do niezbędnych instrumentów badawczych i wykorzystać je w odniesieniu do konkretnego komentatora łacińskiego (tematy 1-3)	praca z tekstem praca pisemna

STL_U03	posiada umiejętność interpretowania źródeł istotnych dla badań biblijnych i teologicznych, z wykorzystaniem tekstów obcojęzycznych	Potrafi poddać analizie określony tekst egzegetyczny wybranego łacińskiego Ojca i uchwycić specyficzne cechy jego egzegezy (tematy 1-3)	praca z tekstem praca pisemna
STL_K01	ma krytyczną świadomość poziomu własnej dojrzałości osobowej, nabytej wiedzy i umiejętności	Dystansuje się od potocznych uogólnień, krążących nawet wśród teologów, nt. egzegezy Ojców łacińskich. Rozróżnia pomiędzy tym, co mówi się o starożytnej egzegezie, a jaka istotnie jest (tematy 1-3)	dyskusja
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	Przyswaja proces niezbędny do analizy wybranego tekstu Ojca łacińskiego, wraz z wszystkimi jego etapami i jego celowością (tematy 1-3)	dyskusja

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	Praca pisemna	
	Praca z tekstem	
	Dyskusja	

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach	30	30/1
	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach		
	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	50	100/4
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	50	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Przedmiotem materialnym oceny końcowej będzie materiał zawarty w skrypcie, opracowany przez wykładowcę. Zdobyta wiedza i umiejętności zostaną ocenione na jednym spotkaniu zaliczeniowym na końcu semestru, składającym się z dwóch części: 1) kolokwium pisemnego ze wskazanego przez wykładowcę tekstu egzegetycznego, 2) egzaminu ustnego. Warunkiem wstępnym do egzaminu jest oddanie w terminie dwóch pisemnych prac nt. określonych łacińskich komentatorów i komentarzy, indywidualnie wyznaczonych przez wykładowcę. Prace podlegają ogólnej ocenie kompetencyjnej, ich ocena nie wchodzi w zakres końcowej oceny zajęć. Rozkład procentowy oceny: 40% - obecność na zajęciach bez absencji przekraczającej trzy zajęcia (niezależnie od powodów), 15% - pozytywny wynik kolokwium pisemnego, 45% (85% w przypadku absencji przekraczającej trzy zajęcia) - wynik egzaminu ustnego. Bdb – spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na wszystkie losowo otrzymane pytania na egzaminie ustnym, db - spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na 3/4 losowo otrzymanych pytań na egzaminie ustnym, dst - spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na 1/2 losowo otrzymanych pytań na egzaminie ustnym (1/4 w przypadku absencji nie przekraczającej trzy zajęcia).

Literatura obowiązkowa

1.	Nieścior L., <i>Egzegeza łacińskich ojców Kościoła</i> (skrypt).
----	--

2.	Simonetti M. <i>Między dosłownością a alegorią. Przyczynek do historii egzegezy patrystycznej</i> , Kraków 2000.
----	--

Literatura uzupełniająca

1.	Margerie, Bertrand de, <i>Introduction à l'histoire de l'exégèse</i> , Paris: vol. 2. <i>Les premiers grands exégètes latins</i> , 1983; vol. 3. <i>Saint Augustin</i> , 1983; vol. 4. <i>L'Occident latin, de Léon le Grand à Bernard de Clairvaux</i> , 1990 (tł. ang. St Bede's Publications 1993, vol. 2-5).
2.	Kannengiesser Ch. (ed.), <i>Handbook of patristic exegesis: the Bible in ancient Christianity</i> , Leiden [i in.] 2006.
3.	Nieścior L., „Przybędą ze wschodu i zachodu...”. <i>Augustyńska interpretacja Mt 8, 11 i Łk 13, 28-29 na tle starożytnej egzegezy</i> , „Annales Missiologici Posnanienses” 19 (2014), s. 37-77.
4.	Nieścior L., <i>Augustyńska interpretacja sankcji za gniew (Mt 5,22bc) na tle wczesnochrześcijańskiej egzegezy</i> , „Vox Patrum” 89 (2024), s. 123-148
5.	Nieścior L., <i>Zachęta do ucieczki podczas prześladowań (Mt 10, 23a) w interpretacji patrystycznej</i> , „Vox Patrum” (2016) t. 36/65, s. 461-490.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)